

Пояснення до завдань з ІСТОРІЇ пробного тестування «ЗІГЗАГ» - 2014

1. Б мезоліт

Одомашнення тварин датується дев'ятим тисячоліттям до нашої ери, коли номади (народи-кочівники) почали вести осілий спосіб життя, стали засновувати постійні селища і приручати тварин, на яких раніше вони тільки полювали. Здебільшого люди намагалися приручити деяких ссавців та диких птахів. Ці тварини давали їм м'ясо, молоко, яйця, шерсть і шкіру. Великих тварин люди почали використовувати пізніше – для тяги та перевезення великих вантажів.

Собака спочатку добровільно приєднувався до груп первісних людей, потім почав допомагати мисливцям висліджувати і вбивати великих тварин. Ще пізніше він почав охороняти поселення і людей від небезпеки.

2. В скіфи

На всіх малюнках представлені зразки так званого «скіфського золота». На малюнку зліва зображено золоту пектораль з кургану Товста Могила, посередині – золота бляшанка у вигляді скіфа-кіннотника, справа – тіара царя Сайтаферна (виявилася якісною підробкою, але все одно зберігається в Луврі).

3. Б 882 р. н.е.

Мається на увазі приїзд князя Олега до Києва та захоплення ним влади внаслідок вбивства місцевих князів Аскольда і Діра.

4. В За наявність великої кількості міст

Саме слово «гардарика» у перекладі зі скандинавських мов означає «країна міст»

5. Б Ярослав Мудрий

Києво-Печерську лавру було засновано у 1051 р. Князь Ярослав Мудрий правив у Києві з 1019 по 1054 рр.

6. Б Спасо-Преображенський собор у Чернігові

Собор, будівництво якого було розпочато в 1033 р., був центральною спорудою Чернігівського князівства і усипальницею місцевих князів. Нині вважається найдавнішим архітектурним пам'ятником Київської Русі.

7. Б «...по ньому ж Україна багато стогнала ...»

Йдеться про першу згадку слова «Україна» у письмових джерелах. Вона датується 1187 р. і вживається для позначення територій, що оплакували смерть переяславського князя Ярослава Глібовича.

8. Г дві окремі податкові системи були об'єднані в одну

За умовами Люблінської унії Польща і Велике Князівство Литовське об'єднувалися в єдину Річ Посполиту. Передбачалося, що її очолюватиме виборний король, який титулувався Королем польським і Великим князем Литовським. Коронуватиметься він у Кракові. Унія передбачала спільний Сейм і Сенат, а договори з іноземними державами мали укладатися від імені Речі Посполитої. Пани обох держав діставали право на володіння маєтками на всій території Речі Посполитої. Митні кордони ліквідовувалися, запроваджувалася єдина монетна і податкова система. За Литвою зберігалася лише обмежена автономія у вигляді власного права й суду, адміністрації, війська, скарбу і державної мови. Окремими залишались деякі ознаки держави (печатка, герб, мова, військо, закони).

9. А у 1362 р.

Йдеться про битву на річці Сині Води, у якій литовський князь Ольгерд розбив татарське військо і підкорив собі Поділля.

10. В Ю. Дрогобич

Італійці переклали ім'я Юрій як Джорджіо, а прізвище да Леополі означає «зі Львова». На це питання можна відповісти, якщо згадати, що саме Ю. Дрогобич обіймав посаду ректора Болонського університету (Італія).

11. Г повстання М. Жмайла

Хотинська війна відбулася у 1621 р., повстання М. Жмайла – у 1625 р., Т. Федоровича – у 1630 р., І. Сулими – у 1635 р., П. Павлюка – у 1637 р.

12. Б Подільське

Зборівський мирний договір визнав територією Гетьманщини землі трьох воєводств: Київського, Брацлавського і Чернігівського

13. В Гадяцького

14. А 1, 2, 5

Уже в 1650-х рр. існували слобідські полки: Острогозький (Рибінський), Сумський, Охтирський, Харківський полк. У 1685 р. утворено Ізюмський полк. Полки поділялися на сотні (у 1734 р. на Слобідській Україні було 98 сотень). Полкам або їх полковникам уряд надавав царські жалувані грамоти. Але Слобідська Україна, на відміну від Гетьманщини, не мала державної української влади (гетьманату). У XVIII ст. були спроби централізувати українську адміністрацію Слобідської України в особі вищого військового урядовця, яким звичайно був хтось із слобідських полковників, з московським рангом бригадира (або й генерал-майора): харківський полковник Федір Шидловський (1708 – 1711 рр.), охтирські полковники Федір Осипов (1711 р.) і Олексій Лесевицький (1730-ті рр.), командир слобідських полків Василь Капніст (1751-1757 рр.) та ін.

15. А І. Самойлович, І. Мазепа

У цьому уривку описується те, як за допомогою інтриг І. Мазепи і В. Голіцину вдалося змістити з гетьманства І. Самойловича. П. Тетеря, І. Виговський та І. Брюховецький зійшли з історичної арени у 1660-х рр., П. Дорошенко і Д. Многогрішний – у 1670-х, І. Сірко помер у 1680 р. (до того ж він ніколи не був гетьманом), у той час як кримські походи відбувалися у 1680-х рр.

16. Г П. Орлика

Це – сучасне видання «Договорів і Постановлень прав і вольностей Війська Запорозького», проекту конституції, складеної за часів гетьмана П. Орлика. Документ передбачав певне обмеження прав гетьмана, його обов'язки щодо рядових козаків, зокрема захист від великих податків, а також обговорювалися умови існування козацької держави і порядок її взаємовідносин зі шведським королем.

17. Б П. Полуботка

У 1722 році після смерті Скоропадського козацька рада обирає Полуботка гетьманом без огляду на дозволи з Петербурга, а цар Петро I не визнає цих виборів та призначає Полуботка виконуючим обов'язки – наказним гетьманом. Починаючи з 1722 року, Павло Полуботок проводить фінансові та судові реформи, які спрямовує на протидію російському окупаційному режимові та в напрямку соціальних гарантій. Показовими є заборони чиновникам примушувати козаків до виконання робіт у вигляді повинності. Судові процеси обов'язково повинні були гарантуватися апеляціями. Протидія

Малоросійській колегії створює підстави в Петра І для його арешту. Арешт старшини та Полуботка закінчився смертю останнього у 1724 році, похований у Петербурзі.

18. Б Коліївщина

Запропоновано уривок з поеми «Гайдамаки», що описує події 1768 р. І. Гонти і М. Залізняк – лідери повстанців за часів Коліївщини.

19. В Південь

У той час, як в інших регіонах України доволі сильні позиції мало кріпацтво, на Півдні починають набирати обертів капіталістичні відносини. Додатковим стимулом для ведення ринкового господарства і орієнтації на експорт була близькість Півдня України до чорноморських портів, через які йшов у Європу та інші регіони світу основний потік українського зерна.

20. В Пантелеймон Куліш

21. А В. Тропінін

Картина В. Тропініна «Дівчина з Поділля»

22. Б Одеса

На малюнку зображено Одеський оперний театр. Будівля зведена 1887 року архітекторами Ф. Фельнером і Г. Гельмером («Бюро Фельнер & Гельмер») у стилі віденського бароко. Архітектура глядацького залу витримана в стилі пізнього французького рококо.

23. Б Б. Хмельницький

11 липня 1888 року, під час святкування в Києві 900-річчя хрещення Русі, пам'ятник Богдану Хмельницькому роботи М. Микешина був остаточно встановлений на нинішньому місці (Софійська площа) і освячений.

24. Г нафтодобування

Наприкінці XIX ст. іноземний капітал посилив свої позиції в західноукраїнській економіці. Це були перш за все сфери торгівлі, банківська справа, нафтовидобувна і лісозаготівельна галузі промисловості. На початку XX ст. у Західній Україні добувалося приблизно 5% світового видобутку нафти. Розвиток важкої промисловості – машинобудування, електротехнічної – штучно гальмувався австрійською владою, що бажала зберігати західноукраїнські землі у якості свого сировинного придатку.

25. Б Утворення Головної руської ради

Головна руська рада утворилася під час «весни народів» 1848 р. з метою захисту прав українського населення Австрійської імперії.

26. Б III-й Універсал Центральної Ради

27. Б П. Скоропадський

Скоропадський дійсно обіймав генеральську посаду у царській армії, а згодом очолив Гетьманат, який також називають Українською Державою (29.04-14.12.1918 р.).

28. В Польща зобов'язалася озброювати війська УНР

Варшавський договір 1920 р. — міждержавний договір Польщі та Української Народної Республіки, з яким в обмін на визнання незалежності УНР і військову допомогу С.Петлюра погоджувався визнати українсько-польський кордон по річці Збруч і далі по Прип'яті до її гирла. За договором польський уряд Пілсудського відмовився від намірів розширити територію Польщі до кордонів Речі Посполитої 1772 р. та визнав УНР. До

Польщі повинні були відійти Східна Галичина та 5 повітів Волині, тобто територія, яка належала Австро-Угорщині та Росії.

29. В театр

На це питання найлегше відповісти, якщо згадати ім'я Леся Курбаса (1887-1937). Він працював у Гуцульському театрі Г. Хоткевича, Львівському театрі товариства «Руська бесіда». Із початком Першої світової війни переїхав у Тернопіль, де організував стаціонарний театр «Тернопільські театральні вечори», а у 1922 р. організував знаменитий театр «Березіль», згодом переведений у Харків.

30. А досягнення економічної незалежності СРСР

Досягнення цієї незалежності – позитивний наслідок індустріалізації. Інший плюс – перетворення СРСР з аграрної держави на індустріально-аграрну. Серед мінусів – скорочення виробництва товарів широкого вжитку і стимулювання екстенсивного шляху розвитку економіки.

31. В 1930 р.

Мається на увазі політика «пацифікації». Урядова політика, спрямована на утихомирення, замирення («пацифізм», запроваджений насильницькими методами) локалізованих етносів (національних меншин).

У різних контекстах термін охоплює:

- акцію, проведену урядом Польщі у другій половині 1930 р. (за наявними даними, акцію було розпочато 16 вересня).
- політику уряду Польщі у період 1930—1939 рр. (часом включають період до 1943 р., а інколи і період кінця 1940-х рр., включно з операцією «Вісла»).

32. Г Севастополь

Оборона Севастополя, яка тривала упродовж 250 днів, показала звитягу захисників міста і бездарність вищого командування країни та армії. Неодноразові штурми міста були відбиті зі значними втратами для німецьких і румунських військ. Проте поразка радянських військ Кримського фронту на Керченському півострові дала змогу німецьким військам здійснити вирішальний наступ та прорвати оборону Севастополя, а втрата Криму в цілому полегшила наступ військ противника на Кавказ.

33. В ліквідація загрози голоду

Одразу ж після війни стався третій в історії України масовий голод (1946-1947 рр.). Втім, він був викликаний не стільки війною, скільки політикою радянського керівництва. Усі інші риси розвитку сільського господарства є наслідками війни: скорочення виробництва, посівних площ і кількості населення.

34. Б М. Підгорний

У 1950–1953 рр. – перший секретар Харківського обкому КПУ, з 1953 р. — другий секретар, у 1957–1961 рр. – перший секретар ЦК КПУ. 30 вересня 1961 р. на пленумі ЦК КПУ, обраного XXII з'їздом КПУ, знову першим секретарем ЦК КПУ обрано М. Підгорного. У червні 1963 р. був висунутий М. Хрущовим на посаду секретаря ЦК КПРС. 21 червня на пленумі ЦК КПРС першого секретаря ЦК КПУ М. Підгорного обрано секретарем ЦК КПРС.

35. А О. Косигін і Є. Ліберман

Економічна реформа 1965 року в СРСР — система заходів у промисловості та сільському господарстві, яка передбачала запровадження елементів економічного регулювання. Їхня розробка та прийняття основних положень відбувалися з 1965 року за сприянням голови

ради міністрів СРСР Олексія Косигіна. В СРСР відома як Косигінська реформа, на Заході – як реформа Лібермана.

36. Г В. Чорновіл

4.09.1965 р. у кінотеатрі «Україна» відбувся прем'єрний перегляд кінофільму Сергія Параджанова «Тіні забутих предків» (знятого за мотивами повісті М. Коцюбинського). Після виступу режисера в обговоренні фільму взяв участь Іван Дзюба, який повідомив публіці про недавні таємні арешти серед української інтелігенції, назвав імена заарештованих. Директор кінотеатру намагався відіпхнути І. Дзюбу від мікрофона, із залу почулися вигуки: «Неправда!» Хтось увімкнув пожежну сирену. І. Дзюбу за попередньою домовленістю підтримав В'ячеслав Чорновіл, який вигукнув: «Хто проти тиранії – встаньте!». Частина залу підвелась, але пустили фільм. У перерві між частинами стихійний протест підтримав Василь Стус: «Протестувати повинні всі: сьогодні хапають українців, завтра хапатимуть євреїв, потім росіян!»

37. Г М. Горбачова

Подібні марки випускалися у 1985 р. і мали сприяти проведенню антиалкогольної кампанії М. Горбачова.

38. Г П. Загребельний

Протягом 1960-1980 рр. письменник створив основну частину своїх романів, які принесли йому світове визнання: «День для прийдешнього» (1963), «Диво» (1968), «З погляду вічності» (1970), «Переходимо до любові» (1971), «Первоміст» (1972), «Смерть у Києві» (1973), «Євпраксія» (1975), «Розгін» (1976), «Роксолана» (1980), «Я, Богдан (Сповідь у славі)» (1983) та інші.

39. Г у грудні 1991 р.

Перші вибори Президента України відбулись 1 грудня 1991 року. Використовувалася система абсолютної більшості. У разі відсутності кандидата, що набрав абсолютну більшість від числа тих, що взяли участь у виборах, передбачався 2-й тур, у якому б змагалися двоє, що набрали найбільше голосів. Але 2-й тур не знадобився. Леонід Кравчук посів 1-ше місце у всіх регіонах, за винятком трьох областей Галичини, де переміг В'ячеслав Чорновіл.

40. Б Л. Кучма

Конституцію було прийнято 28 червня 1996 р., під час першого президентського строку Л. Кучми.

41. Б помаранчева революція

Помаранчева революція – кампанія протестів, мітингів, пікетів, страйків та інших актів громадянської непокорі в Україні, організована і проведена прихильниками Віктора Ющенка, основного кандидата від опозиції на президентських виборах у листопаді-грудні 2004 року, після оголошення Центральною виборчою комісією попередніх результатів, згідно з якими переміг його суперник Віктор Янукович. Акція почалася 22 листопада 2004 р. як реакція на масові фальсифікації, що вплинули на результат виборів.

42. Б 2010 р.

Угода між Україною і Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України (у пресі також Харківські угоди, Харківський пакт, Угода Януковича-Медведєва) – угода між Україною і Російською Федерацією, підписана 21 квітня 2010 року у Харкові президентом України Віктором Януковичем та президентом Росії Дмитром Медведєвим, згідно з якою термін перебування Чорноморського флоту Російської Федерації у Севастополі подовжено з 2017

до 2042 року з автоматичним продовженням на 5 років, якщо будь-яка сторона не висловить заперечення, та встановлена орендна плата.

43. 1 Д 2 А 3 Г 4 В
44. 1 В 2 Д 3 Б 4 А
45. 1 А 2 Д 3 В 4 Б
46. 1 Д 2 А 3 Г 4 Б
47. 1 Б 2 Г 3 Д 4 А
48. 1 В 2 А 3 Д 4 Г
49. 2 А Утворення погостів – місць збирання данини **945-964 рр.**
4 Б Укладення економічної частини «Руської правди» **1019-1054 рр.**
1 В Повторне обкладання данню племені деревлян **945 р.**
3 Г Поява перших князівських монет на Русі **970-ті рр.**
50. 1 А *«Того ж року гетьман війська запорізького Наливайко, розбивши мадьярів, повернув на Україну і не застав уже в живих Косинського; як син православ'я, зневажаючи новоявлену унію, він зібрав серед низових козаків побільше війська і рушив на Литву»* **1594 р.**
3 Б *«Та перш ніж обидва походи зійшлися, послав Хмельницький до реєстрових козаків Ганжу, особливого посланця, і наказав розповісти їм про свою силу, про татар і звернутися до них з такими словами: «Чию кров йдете проливати? Чи не братів своїх? Чи ж у нас не одна мати — Україна?»* **1648 р.**
4 В *«Про безчинства Виговського на Україні дізналась царська величність і послала супроти нього великоруське воїнство, двадцятитисячний загін на чолі з боярином Григорієм Григоровичем Ромоданівським»* **1659 р.**
2 Г *«Петро Сагайдачний, славний гетьман запорізький, великий оборонець віри православної та ктитор Братського монастиря і шкіль латинських, представився; тіло його віддане землі в Києві, у Братському монастирі, і схоронене було з великим сумом війська запорізького і всього люду православного»* **1622 р.**
51. 2 А прийняття II Універсалу Центральної Ради **липень 1917 р.**
4 Б Ризький мир **березень 1921 р.**
3 В Брестський мир **січень 1918 р.**
1 Г Всеукраїнський національний конгрес **квітень 1917 р.**
52. 4 А вибух на Чорнобильській АЕС **1986 р.**
2 Б утворення Української робітничо-селянської спілки **1959 р.**
1 В XX з'їзд КПРС **1956 р.**
3 Г усунення М. Хрущова з усіх керівних посад **1964 р.**
53. 5 Конотопські І. Самойловича
6 Коломацькі І. Мазепи
7 Глухівські Д. Многогрішного
54. 3 «Безталанна»
5 «Мартин Боруля»
7 «Хазяїн»
55. 2 5 6
56. 1 проголошення незалежності Карпатської України
2 включення Волині і Східної Галичини до складу СРСР
5 операція «Вісла»